

"התמודדות עם איכות עצם ירודה או חסר עצם, מחייבת חשיבה מקורית, תכנון דקדקני וטכנולוגיה מתאימה"

החלפות מפרקים מורכבות, מתבצעות אצל מי שהתפתחו אצלם בעיות בשלד, לאחר טיפולים במחלת הסרטן. ד"ר אמיר שטרנהיים, ד"ר עמרי מרוז וד"ר נמרוד שניר, מהמחלקה הארצית לאורתופדיה אונקולוגית, על סיבוכים בשלד והפתרונות שמציעה האורתופדיה

יובל בן משה

טיפולים בסוגי הסרטן השונים, דוגמת טיפול כימותרפיה, טיפולים ביולוגיים ואימונולוגיים או הקרנות, עלולים לגרום אצל חלק מהמטופלים שהתגברו על מחלתם, לסיבוכים שלדיים מאוחרים. סיבוכים אלה כוללים בין השאר: נמק עצם כתוצאה מהפרעה בורמת הדם בראש עצם הירך או סביב הברך (AVASCULAR NECROSIS), מחלת קרינה הגורמת להחלשת העצם המעורבת

מחנות כפולה, באורתופדיה אונקולוגית ובהחלפות מפרקים) וד"ר נמרוד שניר, מנהל היחידה להחלפות מפרקים של המערך האורתופדי באיכילוב, ואחד המומחים המובילים בארץ בתחום החלפות מפרקים מורכבות של ירך וברך. מטרתו של הצוות המיוחד, לחתור לטיפול מיטבי במקרים המורכבים ביותר בסרטן. טנדרט חסר תקדים בסקטור הציבורי והפרטי כאחד. "מורכבותם של ניתוחים אלה וההתמודדות עם איכות עצם ירודה או חסר עצם ניכר ובחלק מהמקרים חסר או פגיעה כרונית קשה ברקמות הרכות

צרכי המטופל הספציפיים, בכל הגישות הניתוחיות המובילות המקובלות כיום, קרמית ישירה, אחורית מינימלית וצידית. גם בניתוחי החלפה של מפרק הברך, אנו שולטים בטכניקות המתקדמות ביותר הקיימות כיום ומבצעים החלפות מלאות או חלקיות, כולל שימוש במערכות גיווט מתקדמות, לפי הצרכים הספציפיים הקיימים אצל כל מטופל". המשתלים בהם משתמש הצוות באופן תדיר, מיוצרים על ידי החברות המובילות בעולם בתחום החלפות המפרקים וגם את המערכת הספציפית הדרושה לכל מטופל, כוחרים המומחים ממגוון האפשרויות הקיימות על פי התכנון המוקדם.

"בחלק מניתוחי החלפות המפרקים המורכבות, אנו נוקטים לאמצעים מיוחדים, רובם ככולם CUSTOM MADE (בהתאמה אישית), אותם מספק צוות מעבדת התלת-ממד, בראשותו של סגן מנהל המחלקה ומנהל היחידה לחדשנות כירורגית של בית החולים, ד"ר שלמה דריה. במעבדה מיוצרים אמצעים מגוונים המותאמים אישית למטופל ומיבוססים על ההדמיות המתקדמות שבוצעו לו טרם הניתוח. אמצעים אלה כוללים בין השאר מנסרות (JIGS) חד פעמיות המאפשרות דיוק מירבי בניתוח והימנעות מוחלטת מהסרת עצם באיכות תקינה הסמוכה לאזור הפגוע, ומנסרות המאפשרות הכנה מדויקת ברמה מילימטרית של שתלי עצם הנחוצים

בחלק מהמקרים", מדגישה ד"ר שטרנהיים.

ליזוי אישי

במקרים אחרים, מיוצרים למטופל משתלים מתכתיים מותאמים אישית בעלי מבנה גאומטרי ייחודי והעשויים סגסוגות מתכת מתקדמות, המאפשרים את קליטתם המהירה בעצם בריאה סביב אזורים בקרבת המפרק בהם יש חסר עצם ניכר ואת חדירת העצם הבריאה לתוך המשתל ומילוי ההדרגתי בעצם נטיבית.

"נרמכים נוספים וחשובים לא פחות, הינם תהליך השיקום המורכב והמעקב המרפאתי הממושך במטופלים שחוו את מחלת הסרטן בעברם. צוות המחלקה לאורתופדיה אונקולוגית, המנתחים, האחיות, צוות הפיזיותרפיה, העוברת הסוציאלית והמוכרות, עושה כל שביכולתו כדי להעניק למטופלינו, בהם אנו רואים חברי משפחת המחלקה הארצית לאורתופדיה אונקולוגית, את הטיפול הטוב ביותר האפשרי, בדגש על זמינות גבוהה ביותר ובלתי אמצעיות", מציין ד"ר שניר.

בטווח הארוך, מאפשר המעקב המרפאתי הקפדני, לסייע למטופלים להתמודד עם המכשולים השונים: פיזיים, נפשיים ובירוקרטיים, בהם הם עשויים להיתקל במשך השנים, לכוונם, לחזקם ולחבקם.

מבט אחרון לתכנית הניתוחית בניתוח החלפת מפרק על רקע גדול בעצם. ד"ר שניר, מנהל יחידת המפרקים, וד"ר שטרנהיים, מנהל המחלקה הארצית לאורתופדיה אונקולוגית | צילום: ד"ר יבגני רייזר

טיפול אישי // החלפה למפרק מלאכותי

לורה רוקוב | צילום: פרטי

לורה רוקוב, (29), מתגוררת בכפר יונה, ובמקצועה היא רנטגנאית בחברת פיליפס. לפני כעשור, לאחר שסיימה את שירותה הצבאי, החלה להרגיש כאבים מאחורי הברך והקרסוליים. היא עברה סדרה של בדיקות ונמצא גידול עצם גדול בחלק העליון של השוק. את הניתוח להסרת הגידול עברה בבית חולים בצפון הארץ. בחלוף שנה מהניתוח, הגיעה לביקורת בבית חולים שם נאמר לה שהגידול חוזר, והפעם הטיפול שמוצע לה הוא כריתת רגל. לאחר התאוששה מהבשורה, החלה לברר היכן תוכל לקבל חוות דעת שניה בעניין. בזכות המלצות הגיעה למחלקה הארצית לאורתופדיה אונקולוגית באיכילוב, כאן פגשה את ד"ר סיון שמאי, אונקולוגית שהציעה טיפול בתרופה ביולוגית ניסיונית אשר מצליחה לעצור את קצב ההתפתחות הגידול. "ידעתי שמדובר בתרופה ביולוגית שעלולה לגרום נזקים כפוריות, לכן נטלתי אותה חודשיים ובהתייעצות עם הרופאים החלטנו על הפסקה", מספרת לורה. לאחר חודשיים בלבד, חזר הגידול. ד"ר אמיר שטרנהיים, ממליץ על ניתוח מורכב שבו יוחלף מפרק הברך למפרק מלאכותי. הניתוח עבר בהצלחה ולאחר שיקום שנמשך חודש ימים, לורה הצליחה לעמוד על רגליה. כעבור שנה, שוב מגיעה לורה לביקורת בבית החולים, כשהיא סקפטית ומוכנה לשמוע את הגרוע מכל. אלא שהפעם היא מתברשת שהוצאות תקינות, אין סימנים לגידול.

סביב המפרק, תוצאה של טיפולים שונים למחלת הסרטן שעברו המטופלים בעברם, מצריכה פעמים רבות חשיבה מקורית וייחודית. תכנון מוקדם דקדקני ואמצעים מיוחדים", מסביר ד"ר שניר.

בהתאמה אישית

עמיתו, ד"ר מרוז מוסיף: "בעזרת התכנון המוקדם, אנו מתאמים את הגישה הניתוחית הדרושה ואת המשתלים הדרושים לכל מטופל באופן אישי ופרטני. מבחינת הגישה הניתוחית, בניתוחי החלפות מפרק הירך, אנו שולטים היטב ומשתמשים לפי

(Radiation osteitis), ושחיקת סחוסים ניוונית בנוכחות של עצם מוחלשת או מוקרנת. "הטיפול במקרים אלה הוא מולטי דיסציפלינרי" רי ומצריך הבנה עמוקה סיסטמית ומקומית. בחלק מהמקרים, אין מנוס בסופו של דבר, מטיפול ניתוחי שתכליתו החלפת מפרק מורכבת", מסביר ד"ר אמיר שטרנהיים, מנהל המחלקה הארצית לאורתופדיה אונקולוגית בבית החולים איכילוב. כדי לתת מענה הולם למטופלים, הוקם במחלקה צוות ייחודי, המורכב משלושה מומחים, ד"ר אמיר שטרנהיים וד"ר עמרי מרוז, (שניהם בעלי תת-הת-